

Sygn. akt V CSK 103/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa H. S., Z. D. i J. M.  
przeciwko Spółdzielni O. w likwidacji w O.  
o ustalenie nieważności uchwały,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 sierpnia 2016 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powodów  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 2 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;  
odstępuje od obciążania powodów kosztami zastępstwa  
prawnego na rzecz pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powodów J. M. , H. S. i Z. D. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 lipca 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 3 k.p.c.

W uzasadnieniu przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c. skarżący wskazali, że „przeprowadzone postępowanie zarówno przed Sądem Okręgowym w O. jak i przed Sądem Apelacyjnym w (...) dotknięte jest wadliwością tego rodzaju, iż w istocie nie zapewniono powodom dostępu do Sądu, albowiem rozpoznanie sprawy ograniczyło się do zbadania interesu prawnego, a badanie to było wybiórcze zmierzało tylko do zbadania, czy powodowie występowali już o uchylenie uchwały, co do której obecnie domagają się stwierdzenia nieważności. Taki stan sprawy pozwala również na twierdzenie, iż w istocie uniemożliwiono stronie powodowej obronę swych praw”.

Ponadto skarżący sformułowali następujące zagadnienie prawne: „Czy osoby, które uprzednio występowaly o uchylenie konkretnej uchwały spółdzielni posiadają po myśli art. 189 k.p.c. interes prawny do wytoczenia

powództwa o stwierdzenie nieważności tej samej uchwały zważywszy, iż treść art. 45 Konstytucji RP zapewnia każdemu prawo do sądu i rzetelnego postępowania przed sądem. Uzasadnienie tegoż zagadnienia znajduje się w uzasadnieniu zarzutu kasacyjnego opartego o treść art. 189 k.p.c.”.

Odnosząc się do powyższych stwierdzeń, należy zauważyć, że skarżący błędnie utożsamiają problem dostępu do sądu z kwestią oddalenia powództwa. W niniejszej sprawie postępowanie nie było dotknięte nieważnością (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.), ani nie pozbawiono powodów prawa dostępu do sądu. Roszczenie powodów zostało rozpatrzone merytorycznie, a postępowanie zakończyło się wydaniem wyroku oddalającego powództwo z przyczyn szczegółowo wyjaśnionych przez sądy obu instancji. Nie można utożsamiać kwestii odmowy dostępu do sądu z faktem niepomysłnego dla powodów rozstrzygnięcia sprawy.

Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego wymaga jego precyzyjnego sformułowania poprzez wskazanie przepisu prawa materialnego lub procesowego, z którym jest związane, i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek „przedsądu”, a ponadto stanowić odrębny, pogłębiony wywód prawny wskazujący na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpatrzenia (zob.: postanowienie SN z dnia

9 maja 2008 r., sygn. akt II PK 3/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 19 października 2006 r., sygn. akt IV CSK 246/06, nie publ.; postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 37/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2001 r., sygn. akt IV CZ 200/01, nie publ.). Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Należy stwierdzić, że przedstawienie we wniosku problemu prawnego bazującego na przepisach wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej jest niewystarczające. Spełnienie wymagania z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. powinno przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Poprzestanie na uzasadnieniu podstaw kasacyjnych jest niewystarczające, bo chociaż uzasadnienie przyczyn kasacyjnych (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c.) i podstaw kasacyjnych (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1-2 k.p.c.) może być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., II UK 363/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 r., I UK 388/11, nie publ.).

W konkluzji należy stwierdzić, że powołane we wniosku przesłanki nie zostały wykazane. Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przedsądu (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

Uwzględniając nietypowość sytuacji procesowej w niniejszej sprawie, na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania powodów kosztami zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.